

Udsatterådets høringssvar til besparelser i Socialforvaltningen

[06. november 2023]

Udsatterådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til det fremlagte besparelseskatalog samt indstillingen til håndtering af socialforvaltningens økonomiske udfordring i 2024.

Beslutninger med så alvorlige konsekvenser bør træffes på et oplyst grundlag

Udsatterådet vil gerne indledningsvis kommentere, at processen for denne høring virker ugennemtnækt, og rådet har det indtryk, at det ikke var planen at rådet skulle høres i denne vigtige sag. Fremadrettet håber rådet, at socialudvalget og socialforvaltningen vil indtænke rådet som den sparringspartner, rådet er sat i verden for at være, og inkludere rådet i disse væsentlige beslutninger på et tidligere tidspunkt i processen.

Herudover vil rådet gerne kritisere kvaliteten i det materiale som skal danne grundlag for socialudvalgets beslutning. I kataloget over besparelsesforslagene er der eksempler på faktuelle fejl eller misvisende information, som ikke giver det rette billede af konsekvenserne ved besparelserne. Som eksempel står der at Settlementet når ud til "over 1000" borgere om året. Settlementets egen optælling viser, at de i 2023 vil nå op på omkring 2500 borgerkontakter, i 2022 var tallet over 1500. Denne oplysning kunne let rekvireres fra Settlementet og er tegn på, at udarbejdelsen af beslutningsgrundlaget ikke har været grundig nok. Vi kan være bange for, at sådanne fejl også er gældende for andre af forslagene.

Kriterierne for udvælgelsen af de tilbud der fremgår af bilaget, er ligeledes utydelige. Udsatterådet forstår, at det er forvaltningens vurdering, at en besparelse på disse tilbud vil have den laveste negative indvirkning for borgeren. Det er dog ikke beskrevet hvad der ligger til grund for denne vurdering, samt hvordan en negativ indvirkning opgøres. Det virker dermed samlet set, som et meget tyndt grundlag at træffe så væsentlige beslutninger ud fra.

Besparelser vil ødelægge liv og være udgiftsskabende

Når udsatterådet gennemgår det vedlagte katalog med besparelsesforslag, er det tydeligt, at der er lagt op til væsentlige forringelser i udsatte menneskers livsvilkår i Københavns Kommune. Af beskrivelserne fremgår det, at der vil være forringelser for målgruppen, men det er væsentligt at socialudvalget har forståelse for omfanget af disse forringelser. For de mest udsatte kan selv en mindre forringelse føre til en massiv nedgang i livskvalitet, og flere af de tilbud der fremgår af kataloget, yder

netop den indsats der forhindrer, at brugerne ikke helt mister grebet om tilværelsen. Besparelser på tilbud uden visitation vil endvidere utvivlsomt føre til et øget forbrug af socialforvaltningens mere omfattende og økonomisk tunge indsatser. Borgerne har brug for at blive grebet der hvor de er, og modtage den hjælp de behøver. Ved at spare på "lavtærskel" tilbud, tvinger man borgerne til at klare sig selv, indtil de har så store udfordringer, at de har krav på de dyre lovpligtige tilbud i kommunen, tilbud som i forvejen afviser flere, som har behov for dem. Det er hverken værdigt for borgeren eller økonomisk fornuftigt for kommunen, og i værste fald kan det få fatale konsekvenser.

Det er ligeledes bekymrende at en så stor andel af de foreslåede besparelser er at finde i kommunens tilskud til civilsamfundet. Civilsamfundet yder en stor forebyggende indsats samt giver efterværn og støtte der hvor kommunen ikke gør. Dette vel at mærke til en meget lav pris for kommunen, da der både ydes frivillig arbejdskraft samt gives midler andetsteds fra. At spare de få midler kommunen bruger på dette område, vil dermed føre til langt højere udgifter i fremtiden og en langt større forringelse, end de beskedne beløb antyder.

Selvom organisationerne i civilsamfundet ofte opnår finansiering fra flere kilder, er det permanente tilskud fra kommunen af central betydning, da mange fonde ser et sådant tilskud som en blåstempling af organisationens indsatser. At fjerne disse tilskud vil derfor i praksis gøre det sværere for organisationerne at opnå finansiering andetsteds fra. For flere af de indsatser der fremgår af kataloget, vil et frafald af tilskud dermed kunne risikere at føre til en lukning af hele indsatsen. Hvilket ligeledes burde fremgå af beslutningsgrundlaget.

Mennesker i udsathed søger civilsamfundsindsatser fordi der her leveres en unik indsats. Her er der mere ligeværdige relationer og ekspertise opbygget over mange år. Flere brugere bliver selv frivillige eller ansat og bidrager dermed med deres helt personlige erfaringer, og det er vigtigt for brugerne. Om indsatserne er lovpligtige eller ej så ydes der kernevelfærd i alle de organisationer, der fremgår af sparekataloget. Hvis socialudvalget fjerner kommunens tilskud til disse organisationer, vil vi miste en kæmpe ressource i form af ekspertise, erfaring og relationer, som det har taget mange år at opbygge og som ikke let eller umiddelbart kan erstattes.

Alt dette kommer til at have direkte og ødelæggende effekter for mennesker i udsathed i Københavns Kommune. Det vil betyde at flere vil blive ensomme eller syge. Flere vil mangle den rådgivning der kan hjælpe dem videre i livet. Flere vil miste centrale og livsberigende aktiviteter. Flere vil blive fastholdt i- eller risikere at vende tilbage til et uønsket stofbrug. Det er ikke acceptabelt, at de mest udsatte skal straffes for, at kommunen ikke vil eller formår at prioritere socialområdet. Et område som har skreget på finansiering i årevis, og som til stadighed bliver mødt med besparelser og forringelser.

Tvetydighed skaber mistillid og frygt

For kun få uger siden tilsluttede Københavns Kommune sig den europæiske Rettighedserklæring for Personer i Hjemløshed, hvilket vi i udsatterådet var med til at hylde. Inden blækket er tørt på underskrifterne,

modtager vi nu et sparekatalog som på ingen måde flugter med de hensigter der er i erklæringen. Værdighed er et nøgleord for erklæringen og skulle gerne også være det i socialpolitikken i øvrigt, men med disse forslag til besparelser er det tydeligt, at kommunen ikke er villig til at afsætte de midler det kræver, at sikre værdige liv for byens mest trængende. På samme vis kan vi læse i socialudvalgets strategiske indsatsområder at *"... kan der med fordel udvikles flere såkaldte "lavtærskeltilbud, der ikke kræver forudgående udredning, afgørelse og visitation"*. Alligevel præsenteres der et sparekatalog fyldt med netop disse tilbud. Denne tvetydighed i tale og handling skaber mistillid til den politiske vilje på området, og utryghed for alle de borgere der er i kontakt med socialområdet i København.

Det skaber frygt hos de mennesker som i forvejen har færrest ressourcer, at de ikke ved, om de steder de får hjælp, stadig består om et par måneder. Det skaber usikkerhed for alle kommunens samarbejdspartnere i civilsamfundet, som ikke ved om det er dem, der står for tur næste gang, der skal findes penge i socialforvaltningen.

I en kommune så rig som Københavns, hvor socialforvaltningen alene har et budget på over 7,4 milliarder, bør 85 millioner være til at finde, uden at det skal gå ud over de mest udsatte i vores samfund. Af samme årsag agter Udsatterådet at rette særskilt henvendelse til Overborgmesteren og Økonomiudvalget.

På vegne af Udsatterådet i Københavns Kommune

Bo Heide-Jochimsen
Fungerende forperson